

متن پرسش

با سلام و احترام. نظر حضرتعالی راجع به این مطلب که در صفحه ی فیسبوک آقای دکتر جباری درج شده است چیست؟ شما با آقای جباری موافقید یا با آن استاد فقه یا ...؟ "این گفتگو را شبی در منزل یکی از اقوام داشتم. طرفین گفتگوی من دو نفر بودند. یکی استاد حقوق جزا، و دیگری استاد فقه و حقوق اسلامی بود. استاد فقه: مشکل اغلب فقیهان فعلی ما این است که مبانی «کلامی» محکمی ندارند و با کلام آشنایی عمیقی ندارند. من: اما من فکر میکنم مشکل «فقه» ما این است که اساساً مبتنی بر «کلام» است. استاد حقوق جزا: یعنی شما معتقدید فقه نباید بر کلام استوار باشد؟ من: بله. کلام، مبنای خوبی برای فقه نیست. استاد فقه: اگر کلام را از فقه بگیریم، دچار اخباری‌گری میشویم! من: به جای کلام، باید عرفان و تصوف اسلامی را مبنای فقه قرار دهیم. استاد فقه: چرا عرفان؟ عرفان که اساساً شهودی است! استاد حقوق: شما که برای «عقل» در اجتهاد، جایگاه خاصی قائل هستید، چرا عرفان را مبنا قرار میدهید؟ عرفان که شهودی است و عقل ستیز! من: این یک تصور غلط و ناصوابی است که درباره عرفان وجود دارد. منشأ آن هم تفسیر مستشرقین از عرفان است. عرفانی که ما می‌شناسیم، نه تنها عقل ستیز نیست، بل مرتبه ای از عقل را نشان میدهد که «کز ثباتش خلق گردد خیره سر» استاد فقه: چرا با کلام مخالف هستید؟ من با کلام مخالف نیستم. من با مبنا قرار دادن کلام برای فقه مخالفم. استاد حقوق: کلام میکوشد یک تبیین عقلی از اصول دین دست دهد. من: من با عقلی که در کلام مبنای فقه قرار میگیرد مشکل دارم. این عقل، ماهیتاً یونانی است. استاد فقه: عقل عرفانی چگونه ماهیتی دارد؟ من: عقل عرفانی ماهیت شرقی و ایرانی - اسلامی دارد. استاد فقه: مگر ماهیت عقل با جغرافیا تعیین میشود؟ من: عقل، اساساً یک ماهیت تاریخی دارد و هر قومی تاریخ خودش را دارد... این گفتگو دو ساعت طول کشید و بدون هیچ تکفیر و نزاعی به پایان رسید."

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: مناظره‌ی بی‌حاصلی است زیرا کلام را در مقابل عرفان قراردادن و بعد دعوا کنیم که کدام باید مبنای فقه باشد؛ پر است از حاشیه‌های وَهْمی. امروز کلام ما شدیداً به فلسفه‌ی حکمت متعالیه نزدیک است و حکمت متعالیه شدیداً به عرفان نزدیک می‌باشد و آنچه ما در آینده شاهد آن خواهیم بود فقهی است با روحیه‌ی حضرت روح الله. مگر ملاحظه نفرمودید چگونه آیت‌الله

بهجت در عین فقیه‌بودن چقدر خوب حکمت متعالیه و عرفان نظری را می‌شناختند؟ واقعیاتی که در حال وقوع است چیز دیگری است ماوراء مناظره‌ای که مطرح فرموده‌اید. موفق باشید